

Світова слава української пісні

Сценарій літературно-мистецького вечора

Микола Чабада,

учитель української мови і літератури

Сумської спеціалізованої школи

I—III ступенів № 29

*Музичний талант українського народу
добре відомий у всьому світі.
Акіра Хасімото*

Українська пісня — це дивовижне явище у світовій культурі. З давніх-давен нею захоплювалися й захоплюються сусідні і далекі народи. Тому одним із найважливіших завдань для вчителя є ознайомлення з історією, поширенням та побутуванням української пісні серед різних народів світу. Добре цій меті прислужиться літературно-мистецький вечір "Світова слава української пісні".

Підготовку до нього учитель розпочинає за кілька місяців, спираючись на знання учнів, набуті в попередні роки. Так, у всіх класах на уроках мови, літератури, музики вчитель використовує як дидактичний матеріал картки з відгуками визначних діячів культури світу про українську пісню (висловлювання додаються). На уроках, виховних годинах проводяться бесіди, вікторини, розучуються пісні. Школярі готують спеціальні випуски газет та бюлетенів, старшокласники виступають із рефератами на цю тему.

Святково оформлена зала (книжки, рушники, портрети, висловлювання видатних діячів світової культури про українську пісню, калина). У глибині кону гурт дівчат і хлопців співає пісню "Десять тут була подоляночка". Вона звучить спочатку тихо, потім голосніше.

На кін виходять п'ять учнів. Пісня стихає.

1-й учень. "Втіхо моя, пісня українська! Мов дотик зачарованої істоти, ти зміцнюєш мої сили, тишиш почуття, викликаєш жадобу життя!.. Велика, незрівнянна, певно, твоя сила, коли ти зачарувала Європу, перейшла нетрі Азії, прийнялась в Америці, а може, ще й по інших сторонах світу.

Колимськ чи Обдорськ, Кара чи Сахалін — скрізь ти відома, скрізь ти відмолоджуєш душу зболілим та зажуреним" (П.Грабовський).

Ще перший учень не закінчив свого слова, а на кін виходять літні жінки та чоловіки, сідають на лавах, стільцях і стиха заводять пісню "Зоре моя вечірняя".

2-й учень. Скільки чару, скільки принадності у цій мелодії, у цих щирих, зворушливих словах. А таких пісень в Україні сотні тисяч, що одній людині не переспівати їх за все своє життя. Тож і не дивно, що з незапам'ятних часів вони чарують цілий світ.

3-й учень. Досі ми теж мало знали про світову славу української пісні. Та й не дивно. Адже тоді, коли вона тріумфально линула по світу, у нас забороняли навіть рідну мову (згадаймо горезвісні Валуєвський (1863 р.) циркуляр про заборону видавати наукові праці і книжки для народу українською мовою та Ємський указ (1876 р.) російського царя Олександра II, згідно з яким заборонялось друкування і поширення книжок українською мовою, українських текстів до музичних творів, зокрема й пісень. І це тоді, коли світ пізнав Україну та її народ через українську пісню.

Достатньо навести лише кілька прикладів. Так, у 1834 році американська письменниця і перекладачка Тереза

Тальві видає книжку "Історичний огляд слов'янських мов та їх діалектів", у якій широко популяризує українську пісню в англословному світі.

На екрані проектується портрет Т. Тальві — див. у книжці Г.Нудьги "Українська пісня в світі" [1, с. 408].

"Велична, самобутня краса поезії козаків вразила літературний світ", — таку оцінку дала українським пісням Т.Тальві.

4-й учень. Український народ "має свою мову, своїх істориків, публіцистів, письменників і заслуговує на те, щоб його краще знала Європа", — пише у своїй праці "Український епос" французький учений Альфред Рамбо. Зауважимо, що книжка ця побачила світ у Франції в 1876 році, році виходу Ємського указу. А професор всесвітньо відомого Сорбонського університету, а згодом міністр освіти Франції Л.Леже настільки був вражений українськими народними піснями та думами, які він чув у 1874 році на III Археологічному конгресі в Києві у виконанні кобзаря Остапа Вересая, що під їх впливом почав читати для французьких студентів курс лекцій з української мови та літератури.

Звучать записи українських дум та пісень у виконанні кобзарів.

5-й учень. Знають і люблять українську пісню в Англії, Португалії, Іспанії, Канаді, Мексиці, Японії, Індії, на Кубі, в Австралії та інших країнах світу.

1-й учень. Українська пісня високо поцінована у всій Європі (*показує на карті світу*).

2-й учень. "Українські простори є столицею української поезії. Звідси пісні невідомих поетів поширювались по всій Слов'янщині" (А.Міцкевич, Польща).

3-й учень. "Неможливо перерахувати всі художні якості української пісні, бо вони такі невичерпні, як життя народу, що бере цілющу силу від матері-землі. Це мистецтво глибоко народне, з нього безпосередньо промовляє до нас своєрідна чиста душа. Гарна ця душа. Таке ж її мистецтво" (З.Неєдли, Чехія).

4-й учень. "Якщо поезія — це історія людських сердець, то настільки щира, красива й багата поезія українців" (В.Ягич, Югославія).

5-й учень. "У жодній країні дерево народної поезії не вродило таких величавих плодів, ніде душа народу не виявилась у піснях так живо й правдиво, як в українців..." (Ф.Боденштедт, Німеччина).

(Повідомлення учнів супроводжуються фрагментами творів Моцарта, Баха, Бетховена... з виразно українськими мелодіями пісень, які поширилися в Європі, показом портретів композиторів, фольклористів тощо, показом країн на карті.)

Українська пісня у країнах Європи

Уже не одне століття існує усталена думка багатьох європейських учених і митців, що українська пісня — мінорна, смутна, лірична за змістом — є найрозкішнішою, найзапашишою з усіх гілок світової народної творчості. Історія поширення і вивчення української пісні та думи у Польщі налічує нині майже півтисячі років. Є свідчення, що

в сусідній країні любили не тільки українські думи ("Козак Голота"), а й пісні та балади різного змісту. Широко відомими були: "Од неділі першого дня" (пісня про Байду), "Ах, Українонько, матінко моя", "Висипався хміль із міха", "Ой на горі та женці жнуть", "Ой на річці на Самарі", "Ой летіла голубка з України" та багато інших.

Плідно черпали з музичної спадщини України польські композитори. У XIX ст. це виявилось, мабуть, найвиразніше. Ритміку і мелодіку наших пісень творчо обробляв геній польської музики композитор Ф.Шопен (Краків'як, оп.14; "Наречений"). "Навіть у типово польських творах Шопена, — пише Й.Хомінський, — зустрічаємо українські елементи, а особливо українські танці, як це маємо у фантазії на польські теми, оп.14, до якої введено мелодію коломийки".

Звучать мелодії цих творів.

Найбільше спільних мотивів виявлено в чеській, словацькій та українській обрядовій поезії.

Досить давно існує у **чеському** фольклорі українська лірична пісня про дівчину, що чекає свого милого, "в'ючи вінок". Текст пісні прищепився до дерева поезії сусіднього народу майже в дослівному перекладі, що найкраще засвідчує ось цей початковий уривок:

*Ой заржи, заржи,
Коню вороний,
Під круту гору йдучи,
Чи не зачує молода дівчина,
Рутяний вінок в'ючи,
А як зачула, тяжко здихнула,
Гірко заплакала:
— Чи коня не мав,
Чи доріжки не знав,
Чи ньенька не пускала?*

У **Чехії** ця пісня набула особливої слави, її співали навіть на весіллях.

Наприкінці XIX — на початку XX ст. у словаків велику популярність здобули українські пісні "Куди ідеш, козаче?", "Дівка в сінях стояла", "Ой поїхав чоловік у поле орати".

Композитор Л.Ріттерсберг у своїй роботі "Прабатьківщина слов'янської пісні" стверджував, що Україна є колискою слов'янської народної музичної культури. І це не безпідставне твердження. Послугуємось хоча б таким фактом: народна пісня Західної Європи не знала багатоголосся, воно з'явилося там тільки з виникненням професійної музики. Що ж до українців, то вони, прагнучи піднести свою музичну культуру, виплекали багатоголосий хоровий спів ще у сиву давнину, до прийняття християнства. Європейські вчені не раз акцентували увагу на специфічності нашого мелосу, його поліфонізмі.

У **Болгарії** й тепер полюбують, співають і слухають українські пісні "Випрягайте, хлопці, коней", "Над річкою-бережком", "Ой у полі три доріжки" та інші. У багатьох збірках болгарських пісень чільне місце посідає пісня "Мысли мои", що є досить точним перекладом, здійсненим П.Славейковим, Шевченкового твору "Думи мої". До популярних пісень належать також "Рева та стогне Дніпр широкий", "Тече вода в синє море", "Ой одна я одна" та інші. Стали відомі романси на слова Л.Глібова "Стоїть гора високая", І.Котляревського "Віють вітри", В.Забіли "Гуде вітер вельми в полі", Д. Бонковського "Гандзя", С.Руданського "Повій, вітре, на Україну".

Серед **сербів і хорватів** широко відома пісня "Ой за гаєм, гаєм, гаєм зелененьким" (а в Румунії чимало видається збірників наших пісень мовою оригіналу — "Змагати квітів", 1971; "Ой кувала зозулечка", 1974; "Відгомін віків", 1974; "Співаночки мої любі", 1977).

На **німецьких** землях на початку XIX ст. надзвичайно популярною стала пісня С.Климовського "Їхав козак за Дунай". Мелодія цієї пісні у професійній німецькій музиці викликала численні наслідування, переробки і залишила слід у творчості багатьох композиторів. І.Шнейдер

(1780—1853) опрацював її для чоловічого хору. К.Вебер (1786—1826) написав на мотив цієї пісні відомі фортепіанні варіації. Та з особливою повагою до неї поставився геніальний Л.Бетховен (1770—1827), шанувальник української пісенності. У 1816 р. митець опрацював мелодію пісні для сопрано з супроводом, а в 1811 р. написав варіації на тему популярної в Німеччині пісні про козака й дівчину для фортепіано і флейти. Зацікавив Бетховена своєю енергією, оригінальністю ритму український козачок, його мелодію він використав у восьмій сонаті для скрипки і фортепіано, а також у першій частині шістнадцятої сонати для фортепіано. Мелодії козацьких пісень композитор увів також до "Апасіонати" і Дев'ятої симфонії.

Із творчістю Бетховена українські мелодії навіки увійшли в європейську музичну культуру, стали надбанням усього людства.

Звучать уривки цих творів.

2-й учень. Зачарувала українська пісня й Америку, Азію, Австралію, долинула аж до Африки (*показує на карті світу*).

3-й учень. "Українська народна музика захоплює слухача, бо вона безпосередньо втілює душу людей, які її створили" (*з відгуків преси, Канада*).

4-й учень. "Україна — один з найбагатших куточків земної кулі піснями, музикою, танцями" (*газета "Ексельсіор", 1867, Мексика*).

Українська пісня в Америці

Про Україну, її культуру й історію в США стало відомо тільки на початку XIX ст. Американська дослідниця Тереза Тальві у своїй роботі "Історичний огляд мов і літератур слов'янських народів з нарисом їхньої народної поезії" (1850) дала доброзичливу характеристику українській пісні та думі. "В степах України, — підкреслює вона, — створено силу балад, і здається, що кожна галузка дерева тут має свого поета і кожна стеблина на цих безконечних рівнинах відлунюється піснею". Т.Тальві перша в Америці звернула увагу на найхарактерніші риси української народної поезії, відзначила, що в нашому фольклорі відчувається тонкий музичний смак, багатий і кольористий епітет, розвинена, досконала рима.

На початку XX ст. американська громадськість ближче ознайомилася з нашою народною музикою. Велике враження справили на слухачів виступи хору О.Кошиця у 1922—1924 рр., коли цей колектив приїхав до США. Найбільш вражала оригінальність, неповторність українських мелодій, їх стиль у порівнянні з іншими мелодіями народів світу.

Деякі українські мелодії стали улюбленими в середовищі негритянського населення. За свідченням Івана Козловського, видатний співак Поль Робсон виконував пісні "Сонце низенько" та "Рева та стогне Дніпр широкий".

Звучить мелодія пісні "Їхав козак за Дунай", на фоні якої читається реферат. Поволі мелодія стихає.

Відомо, що найпопулярнішою у багатьох країнах світу є наша пісня "Їхав козак за Дунай". Полонила вона й американців. У найрізноманітніших варіантах пісня "Їхав козак за Дунай" вийшла в США, записана на грамплатівки для телепередач і радіо. Як зразок досконалої мелодії, її ввели до шкільного підручника музики "Ритмічна діяльність дітей".

Серед американської молоді улюбленими є українські пісні та романси на вірші поетів Л.Глібова ("Стоїть гора високая"), І.Котляревського ("Віють вітри"), М.Петренка ("Дивлюсь я на небо") і особливо Ю.Федьковича ("Як засядем, браття, коло чари").

У Латинській Америці під час гастролей у 1976 і 1979 роках Державного академічного народного хору імені Григорія Верьовки місцева преса величала Україну "країною солов'їв, де музика, пісня, творчість народу стоять на високому рівні розвитку і мають особливо оригінальні риси".

3-й учень (на карті світу показує Австралію і розповідає).

Українська пісня в Австралії

До Австралії українська пісня йшла не безпосередньо з України, а через Європу, і головним джерелом її пізнання були англійські, канадські, частково німецькі, а згодом американські джерела, переважно друковані. Українська пісня з Європи мандрувала до США, Канади, а вже звідти різними шляхами і засобами ставала відомою і на п'ятому континенті. Звичайно, її уже сприймали в перекладах та переробках англійською мовою.

Прекрасна збірка перекладів пісень і дум "Пісні України", яку опублікувала канадська поетеса Ф.Лайвлес у 1916 р., була поширена серед англомовного населення Австралії. У 1981 році в Канаді вийшло своєрідне продовження цього видання: "Співи віків". У збірку ввійшли вправно перекладені думи "Про втечу трьох братів з Азова", "Самійло Кішка", "Олексій Попович", "Маруся Богу-славка", "Ганджа Андибер", "Смерть козака-бандуриста" тощо, історичні пісні "Байда", "Козак Нечай" та багато обрядових, побутових пісень і пісень літературного походження. Ця книжка також набула поширення в Австралії і стала джерелом ознайомлення англомовного населення з текстами українських пісень і відомостями про них.

Нині в Австралії з давніх народних пісень найбільш відомими є "Ой не ходи, Грицю...", "Їхав козак за Дунай", "Чи не тая криниченька", "Ой на горі та женці жнуть" та ін., а також пісні літературного походження (на слова Т.Шевченка, Л.Глібова, І. Котляревського).

Зазначимо, що в Австралії у школах (загальноосвітніх та спеціальних музичних) вивчають чимало наших пісень.

Звучать мелодії названих пісень, учень продовжує розповідь.

За різних обставин у різних середовищах, на концертах, у школах, клубах, по радіо в Австралії можна часто почути англійською мовою українські пісні "Їхав козак за Дунай", "Ой не ходи, Грицю...", "Ой кричє, кричє", "Щедрик" (в обробці М.Леонтовича), "Реве та стогне Дніпр широкий", "Взяв би я бандуру".

Діячі світової культури вже не раз відзначали, що думки й почуття, висловлені в українській пісні, близькі й зрозумілі багатьом народам світу. Культура кожного народу — це справжня скарбниця. У ній коштовності, що їх створило людство. Українські народні пісні та думи увійшли також до духовної скарбниці австрійського народу.

1-й учень. "Музичний талант українського народу добре відомий у всьому світі" (Акіра Хасімото, Японія).

Українська пісня в Японії

Коли в 1950-х роках до музею Т.Шевченка в Києві завітала група японців і екскурсовод нагадав їм твір Кобзаря "Реве та стогне Дніпр широкий", посланці з Токіо тут же проспівали його мелодію, довівши, що й вони знають українські пісні на вірші Т.Шевченка.

Не минуло й десяти років, як деякі давні і сучасні українські пісні стали популярними в Японії, їх публікують, множать багатомільйонними тиражами у грамзаписах, передають по радіо, виконують на концертах. Більш того — японські мистецькі колективи включають їх до свого репертуару, з яким виступають у різних країнах світу. Найбільшу славу серед японців здобули "Реве та стогне Дніпр широкий" і "Черемшина" (муз. В.Михайлюка, слова М.Юрійчука).

Цікаву "історію" в Японії має "Черемшина". Відомий квартет "Ройял Найтс" ("Королівські лицарі") побував з концертом в Україні в 1968 році, співаки почули мелодію "Черемшини", яка відразу припала їм до душі. Вони привезли її до Японії, переклали японською мовою, видали в збірках, а також записали на грамплатівку. Тепер, коли квартет виступає в Чернівцях, співаки, за їх словами, раді, що мають можливість заспівати пісню в тому місті, де вона народилася.

Великою подією в історії культурних і пісенно-музичних контактів між Україною та Японією були виступи з концертами в Токіо, Йокогамі, Нагасакі, Кіото та інших містах цієї країни Державної заслуженої капели бандуристів України (восени 1969 р.). За місяць капела відвідала 18 міст і дала 22 концерти, на кожному з яких побувало до 4—5 тисяч слухачів.

Як сприйняли українську пісню японські фахівці? Японська культурна громадськість початок виступів сприймала стримано, пильно прислухаючись до дивного мелосу, до виконавців у вишиваних сорочках та їхніх інструментів. З кожним новим номером контакт із залом міцнів, українська пісня поступово захоплювала аудиторію. Бурхливі оплески переростали в овації. З особливим ентузіазмом були сприйняті "Реве та стогне Дніпр широкий" (музикознавці назвали її "шедевром української творчості"), "Закувала та сива зозуля", а також "Соловейко" (слова і музика М.Кропивницького) у виконанні Б.Руденко, яка виступала разом з капелою.

5-й учень (на карті світу показує Африку, виступає з повідомленням).

Українська пісня на африканському континенті

Культурні взаємини африканських народів із слов'янським світом налагодились тільки після Другої світової війни. Могутній поштовх національно-визвольного руху спричинився до створення на африканському континенті нових самостійних держав, які з часом встановили контакти зі слов'янськими країнами. До вищих навчальних закладів України почали приїжджати на навчання студенти з Африки. А відомо, що пісня — перший супутник молодих, перший засіб встановлення дружби. Ми не раз були свідками, як охоче співають африканці наших пісень під час форумів, на святкових концертах, співають українською мовою, а коли повертаються на батьківщину, привозять з собою як подарунок — пісню.

Та запам'ятавши мелодію, їхні земляки хочуть пізнати й зміст пісні, і тоді починається процес органічного завоювання твору.

Пролюструємо наш спостереження цікавим прикладом.

Є у африканців мелодійна й поетична пісня "Мій човен". Дослідниками доведено, що це не африканська, а українська пісня. Справді, слова пісні "Мій човен" далекі від оригіналу:

*Ріка текла літнього ранку,
Вздвож берегів квіти росли,
Мій човен плив униз по річці...*

Проте, уважно вчитавшись у зміст пісні, легко помітити її зв'язок з відомим романсом "Місяць на небі, зіроньки сяють, тихо по морю човен пливе". Мелодія, побутуючи на африканському континенті, зберегла свою основу, і впізнати її можна легко.

Є свідчення, що сучасні українські пісенні мелодії поширюються в побуті єгипетського й алжирського народів (у вишах України навчаються молоді посланці цих країн Африки, які співають українських пісень).

(Організатори вечора можуть запросити іноземних студентів, які б виконали наші пісні.)

1-й учень. Чим же полонила українська пісня світ? Насамперед ідеалом людини. Віддавна помічено, що найбільша чеснота українців — безмежна вірність Батьківщині.

2-й учень. Українська пісня високо ставить любов і пошану до батьків. В обрядових піснях подається величний образ Матері Божої — взірця для земних матерів. Тому образа матері або батька вважається тяжким гріхом.

Здорова родина, в якій батьки люблять дітей, а діти з пошаною і любов'ю ставляться до батьків і живуть у злагоді, є основою здорового способу життя.

3-й учень. Наш народ створив культ дружби й побратимства, що особливо шанувался у козацькі часи й зберігся в часи новіші. Ось, наприклад, як про це свідчить уривок з бурлацької пісні "Забілили сніги":

*Ніхто не заплаче по білому тілу,
по бурлацькому:
ні отець, ні мати, ні брат,
ні сестриця, ні жона його.
Та тільки заплаче по білому тілу
Товариш його.*

4-й учень. Важко знайти в піснях інших народів такі високі ідеали родинних відносин, як в піснях українських. Особливо слід підкреслити в них чистоту почуття кохання. Скромність і стриманість у коханні — характерна риса української дівчини. З цим пов'язана вірність у коханні і в родинному житті. Водночас українська пісня засуджує зраду й джиґунство. Свідома своєї дівочої честі й гідності дівчина виганяє зі своєї хати хлопця-“баламута”, що хоче її “закохати та й забути”.

Сестра намовляє брата покинути бідну дівчину-сироту, на що той відповідає:

*Краще мені гіркий полин їсти,
Ніж мені сироту з ума звести.*

На ґрунті скромності, стриманості й вірності створюється здорова родина, і в першу чергу сердечні стосунки між чоловіком і жінкою.

**Батько милий, мати мила,
Дружина миліша.**

5-й учень. Нарешті, привертає увагу така характерна для українців риса, як усвідомлення своєї людської гідності, чесність, тобто те, що можна назвати духовним аристократизмом.

Наприклад, таку гідність виявляє Бондарівна, що кидає в обличчя нахабі — графу Потоцькому:

*Ой не годен пан Каньовський
Мене цілувати,
Тільки годен пан Каньовський
Мене роззувати.*

Усвідомлення своєї гідності має поєднуватися з пошаною до інших людей. Приклади такого вияву пошани в чемній поведінці, у привітанні тощо простежуються в наших колядках та інших піснях. Виїжджаючи в похід, козак, шапку знявши,
низенько вклонився своїм сусідам і знайомим.

Вертаючись з походу,
*...до дівчини
Козак поклонився,
Ой дав же він їй поклон низенький
з коня вороного.*

Аристократ духа органічно не може бути рабом, тому українцеві притаманне прагнення до волі.

Такі основні риси традиційного народного українсько-го ідеалу людини, донесеного до нас піснею.

1-й учень. Пісні нашого народу постали перед світом у своїй красі й самобутності. Вони відкрили духовне життя України, проникли у культуру інших народів. Поза сумнівом, українська пісня та дума ще не відомі світові у своїй повноті й багатстві, але кожний крок до проникнення в їх оригінальний світ викликає у дослідників і слухачів все більше захоплення. Збуваються пророчі слова М.Лисенка: “Європа зі своїм... мажором і мінором мало не все промовила вже світові у творах величних своїх геніїв; нам же “ще хіба тільки між люди припадає доба з'явитися, наша пісня в широкому світі європейському занадто молода; їй належить будучина”.

Додатки

І. Висловлювання та відгуки про українську пісню

“Щасливі ви, що народилися серед народу з такою багато душею, народу, який уміє так відчувати свої радощі і так прекрасно виливати свої думи, свої мрії, свої пережи-

вання. Хто має таку пісню, тому немає чого боятися за своє майбутнє. Час його не за горами...” (Л.Толстой, Росія).

“З давніх-давен славилася українська земля своїми співцями-бандуристами. В їхній музиці відбита історія народу, його славне героїчне минуле, а в піснях втілені його мрії про щастя” (М.Тодоров, Болгарія).

“Народна поезія українців є однією з найбагатших і найцікавіших” (Б.Хашдеу, Румунія).

“У творчості українців багато живих, часто несподіваних думок і образів, які можуть здивувати своєю майстерністю професійного поета” (Янош Арань, Угорщина).

“Українські народні пісні можуть не тільки дорівнюватися до пісень інших народів, але й перевищувати їх ніжністю, чутливістю, багатством і глибиною чуття та мелодійністю” (К.Француз, Австрія).

“Щасливий народ, який має таку прекрасну музику” (“Журналь Л’еж”, Бельгія).

“В українських піснях перш за все звучить загальнолюдське, універсальне” (“Альгейм Хандельблат”, Голландія).

“Українські пісні та думи, з їх скорботою, близькою всім, сповнені великого вселюдського змісту” (В.Ролстон, Англія).

“Українська нація суто слов’янська, весела, життєрадісна, лицарська... це нація поетів, музикантів, митців, яка назавжди викарбувала свою історію в піснях, а століття неволі не змогли примусити її мовчати” (Ш.Сеньобос, Франція).

“Для козака шабля — його хрест, перемога — його бог, а пісня — його молитва” (Д.Чамполі, Італія).

“Українські пісні відзначаються магічною красою” (“Ель Коміцієро Більбайно”, Іспанія).

“Українською мовою створена найбагатша народна поезія” (З. Педросо, Португалія).

“Україна — колиска мелодійних народних пісень і музики до них” (А.Єнсен, Швеція).

“Україна має справді високий рівень народного мистецтва” (Кансан Тахто, Фінляндія).

“Українська пісня — найкраща і найніжніша поезія у всьому світі” (Тор Ланге, Данія).

Вікторина

1. Назвіть західноєвропейських композиторів минулих століть, які були шанувальниками української пісні.
2. Які українські мелодії використав у своїх творах Бетховен, назвіть ці твори.
3. Які українські пісні були популярними в Європі у ХІХ — на початку ХХ століття?
4. Які українські пісні стали відомими в Америці?
5. Як називається книжка Терези Тальві, в якій вона дає характеристику українській пісні та думі?
6. Преса якої країни величала Україну “країною солов’їв”?
7. Які твори увійшли до збірок перекладів пісень і дум канадської поетеси Ф.Лайвсей “Пісні України” та “Співи віків”, що полюбилися австралійцям?
8. Які українські пісні стали популярними в Австралії?
9. Які українські пісні стали найпопулярнішими в Японії?
10. Які з українських пісень японська преса та музикознавці назвали “шедевром української творчості”?
11. У якій країні і яку українську пісню визнано найпопулярнішою піснею 1967 року?

Література

1. Нудьга Г. Українська пісня в світі. — К.: Музична Україна, 1969.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал. — Полтава, Полтавський вісник, 1994.
3. Лавров Ф. Кобзарі. — К.: Мистецтво, 1980.
4. Воропай О. Звичаї нашого народу. — К., 1991. — Т.1.
5. Жеплинський Б. Бандуристи повертаються// За вільну Україну. — 22 червня, 1991.